

ARADUL

Reducerea taxelor vamale la importul zahărului, e primul pas pentru estenirea tra-ului.

Consumatorii sunt în aşteptarea unor noi legi similare.

REDACTIA ŞI ADMINISTRATIA:

ARAD, Str. Eminescu No. 18.

Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«

Apare de două ori pe săptămână.

ABONAMENTE:

Pentru particulari:	Pentru autorități și instituții
200 Lei 1 An	500 Lei 1 An
100 6 Luni	250 6 Luni
50 3 Luni	130 3 Luni

in străinătate dublu.

Consfătuirea în vederea înființării unui Institut Social. Hotărârile luate.

Luni 22 Feb. a avut loc la primărie, o consfătuire convocată în vederea înființării unui institut social idee pornită de la conducerea municipiului Timișoara.

În continuarea discuțiilor a avut loc Duminică 21 Febr. Dr. Radu, primarul orașului Timișoara, rezumă în 2 întrebări, chestiunile ce trebuiesc discutate:

1. Este sau nu oportună acțiunea și colaborarea la înființarea Institutului Social proiectat de Municipiul Timișoara?

2. Să fie organizat după modelul Institutului Social român din București, sau să se organizeze la un cerc de studii ca Banat și Crișana?

Dr. V. Popescu, în numele Academiei Teologice, spune că inițial e de acord cu propunerea Municipiului Timișoara, condiția ca institutul să aibă secțiune care să se ocupe de studii bissericești.

Dr. Brutus Păcuraru arată că e de părere să se înființeze un institut, care să grupeze jurul lui pe toți cei ce au nevoie de treburi obștești. Institutul trebuie însă să se ocupe de chestiunile locale, ca din Banat și Crișana, și să aibă sediul în Timișoara, să are multe mijloace pentru realizarea acestei frumoase idei.

Dr. Ursu e de părere să se dea ajutor Timișoarei pentru realizarea Institutului, însă șeful nostru să nu fie subordonat, ci coordonat Timișoarei, pentruca atunci când s-ar cere să se desfășoare activitate pozitivă de studii științifice, având pentru activitate mai multe secțiuni, care să lucreze, fiecare anumită direcție. Nu se vor da numai direcții diferite, ci se vor și organiza și se vor scoate conștientizate în jînturile noastre. Obiecțiunea d-lui Crișan, în județul nostru, e greu de realizat această idee, din cauza unor elemente dornice de a munci, d. ing Zamfirescu care ar trebui să se organizeze în cadrul asociațiilor existente, nu s'ar putea realiza această idee?

La răspunsul negativ al d-lui Dr. Radu, V. Popescu și Dr. Stoinescu, d. V. Caba crede totuși că Institutul Social ar putea fi realizat în cadrul asociațiilor existente, deoarece viitorii membrii, sunt membrii actualelor asociațiuni culturale. În continuare, d-sa spune că această problemă e foarte dificilă, deoarece necesită fonduri mari, pe care nu le avem, și apoi institutul nu trebuie să se bazeze pe munca particularilor, ci pe a personalului plătit. În afară de personalul plătit mai e nevoie de laboratoare, seminare etc. cari să faciliteze atingerea scopului propus. Se naște apoi întrebarea: ce a determinat municipiul Timișoara să ceară concursul orașului nostru? La început a fost vorba ca să se realizeze institutul cu ajutorul orașelor și județele lor din Banat. Ori, date fiind aceste fapte, e posibil ca Timișoara să fi cerut concursul orașului nostru, numai din motive materiale. Propune reorganizarea Palatului Cultural, unde să fie o filială a Institutului Social din București, sau chiar Timișoara, care să cerceteze și să sistematizeze materialul adunat.

Dr. Dr. Radu, răspunde d-lui Caba, în privința părerii d-sale despre motivul care a determinat pe inițiatori să ceară concursul Aradului, și spune că este exclusă ipoteza necesității materiale, deoarece d. Dr. Groșoreanu s'a știut ridică în totdeauna deasupra intereselor materiale, tot odată consideră ca o enormă greșală a trecutelor consilii comunale, faptul ca în loc să conclucram în deplin acord cu Timișoara, ne-am pus pe picior de rivalitate.

În ce privește subvenționarea Institutului, aceasta nu va aduce nici o modificare a bugetului și nici impozite noi, ci va fi subvenționat de alte instituții. Cheltuielile nu vor fi prea mari, pentruca nu va exista, în afară de secretarii secțiilor, personal plătit. Vor munci numai aceia cari muncesc numai din plăcerea de a munci și nu în speranța unor venituri materiale. Întrucât, cu toate discuțiile de până acum, nu s'a ajuns la nici un rezultat, d. Șapira, cere să se admită principial, întrebările formulate la începutul consfătuirii, și să se discute posibilitățile de realizare.

Dr. Dr Radu, spune că Institutul nu va avea rol decât de a organiza și sistematiza cercetările și studiile acelor cari numesc din necesitatea de a munci. La spatele Institutului nu va exista un bu-

get gras, deoarece atunci, în virtutea acestui buget, nu se va realiza nimic.

În încheiere, rezumă rezultatul consfătuirii:

Institutul Social să fie afiliat Institutului de sub conducerea d-lui Prof. univ. D. Gusti, să fie cu caracter regional, să lucreze în secțiuni județene independente cari vor avea o activitate adecvată nevoilor județului.

Se alege o comisie compusă din d-nii Dr. C. Radu, B. Păcuraru, Tr. Mager și Dr. A. Fischer, cari la consfătuirea cu reprezentanții Timișoarei, să susțină punctul de vedere al orașului Arad.

Consfătuirea s'a terminat la ora 8 seara.

Curs misionar ținut în Arad.

Am arătat în numărul trecut al ziarului nostru, că P. S. S. Episcopul Aradului Dr. Grigorie Comșa a organizat un curs de misionarism pentru preoți, iar pentru protopopiatul Arad au fost fixate zilele de 22, 23 și 24 c.

Aceste cursuri au eșit din cadrul pur didactic, fiind un moment de reculegere și înălțare sufletească nu numai pentru P. C. Preoți ci și pentru laicii cari au luat parte.

Crearea acestei atmosfere se datorește conferențiarilor, în frunte cu P. S. episcop Grigorie, cari s'au achitat cu atâta îndemănare și competență de îndatorirea lăsată, încât merită toată lauda și admirația.

Regretăm că din lipsă de spațiu nu putem da pe larg conținutul fiecărei conferințe.

P. S. Episcop Grigorie în cele două prelegeri a clarificat deosebirea dintre misionarismul intern și cel extern, și

a arătat nevoia imperioasă ce are preotul de azi de a se sluji de mijloacele speciale pe care le pune la îndemână știința misionarismului.

Fașa satului de astăzi nu mai este aceea de pe timpul părinților noștri când satul tot era una în credință și idei, când vârsta era respectată și cinstită, biserica plină și turmasa cu păstorul. Astăzi satul este înveninat de tot felul de idei politice, iar preotul amestecat în politică nu se mai face ascultat de cât de partizanii politici.

Misiunea preotului este de a restabili armonia în sat și de a readuce pe popor strâns în jurul bisericii. Dar această lucrare nu va fi posibilă fără folosirea mijloacelor misionare fără organizarea tineretului și o muncă fără încetare.

Prelegerea II-a în special a P. S. Grigorie merită să fie citită de fiecare fiu al bisericii creștine. (Ambele prelegeri s'au și tipărit într'o broșură).

P. C. Arhim. prof. Dr. I. Suciu, printr'o vorbire blândă a prezentat un studiu adânc despre răspândirea și cetirea Sf. Scripturi care în ansamblu ei este singura carte a vieții.

P. C. Arhim. P. Morușca pe baza cercetărilor și a experienței personale a dat prețioase îndrumări cu privire la misionarismul intern pentru a se ajunge la un bun rezultat.

Fr. Dr. Șt. Cioroianu s'a arătat iarăș un admirabil mănunchior al cuvântului. Prelegerile P. C. Sale despre mijloace practice în tratarea sectarilor pe lângă nota erudiției a adus un real material pe care P. C. preoți îl vor putea folosi în misiunea lor.

Prof. Dr. S. Șiclovan trăind sectologia s'a dovedit ca singurul preot al eparhiei noastre care cunoaște această problemă în toate amănunțele sale.

P. C. Pr. Imbroane a tratat caritatea creștină cu mult avânt și însuflețire, arătând că centrul misiunii este iubirea creștină manifestată în faptele caritative.

P. C. Protop. Lungu a dat prețioase îndrumări din experiența personală de misionar, într'o prelegere bine alcătuită și studiată cuvânt cu cuvânt.

P. C. Pr. Turic a arătat atât teoretic cât și practic, într'o ședință specială, cum să se organizeze și cum să lucreze Oastea Domnului. Pr. Turic muncește de mult în această direcție și experiența sa poate fi luată ca dreptar în această chestiune.

În prima zi prelegerile au fost onorate prin prezența d-lui Dr. C. Radu, preș. com. Int. a Municipiului Arad. iar în ultima zi prin prezența d-lui Dr. Gh. Șerban prefectul jud. Arad și Dr. Nichi Lazar dir. Palatului Cultural.

Din datinele strămoșești.

Mărțișorul.

În unele provincii ale țării, dar mai ales în Muntenia și în Moldova — iar în părțile noastre în Banat — se mai cultivă și astăzi obiceiul moștenit din moși-strămoși, ca în ziua de 1 Martie, sau în ajunul ei, Românii să-și dăruiască unul-altuia un bănuț de argint sau aur legat cu un gâtan de mătase împletit din fire albe și roșii. În sânul familiei părinții fac acelaș dar, numit Mărțișor, copiilor lor.

Mărțișorul se poartă legat la gât sau la mână un timp determinat de obiceiul local. Unit după 12 zile îl atarnă de ramura unui pom tânăr, crezând că dacă în acel an pomul îl va merge bine și lor le va fi bine în viață. Alții îl păstrează la gât până zăresc primul pom înflorit, de preferință Porumbarul sau Păducelul. Atunci îl lasă pe crengile lui, anume ca să fie sănătos, frumoși și albi ca florile pomului. Alții îl poartă până la sosirea berzelor, când îl aruncă după ele strigând:

„Na-ți negrețele

Și dă-mi albețele!“

Iar alții până în ziua de 40 de mucenici, când se leagă de ramurile vre-unui pom. Mamele cred, că pomii vor rodi abundant. Copii își închipuie, că rândunelele le vor aduce haine nouă de Sf. Paști.

Fetele și nevestele tinere au credința, că purtând la gât Mărțișoare își vor păstra culoarea pielei de pe față în toate anotimpurile:

„Cine poartă Mărțișoare,
Nu mai e părlit de soare.“
Spre sfârșitul lunii Martie, Mărțișorul este depus pe tran-

șapuri, iar moneda este dată pe vin, pâine albă și caș pentruca fața purtătoarei Mărțișorului să aibă față albă ca pâinea și cașul, și rumenă ca vinul și trandafirul. Altele îl păstrează până la înflorirea vișinului când îl aruncă pe rămurile lui, sau până la căntatul cucului, când îl atarnă de un pom înflorit.

De purtarea Mărțișorului se mai leagă credința, că aduce noroc și sănătate în cursul anului. Bănuțul înseamnă îmblăugare. Firele albe și roșii de mătase înseamnă fața albă ca a crinului și rumenă ca a trandafirului. Iar „ofranda făcută reginei florilor este o salutare poetică adresată florilor“. (N. Gane).

Câtă poezie se cuprinde în credința legată de puterea mărțișorului! O credință inspirată de natură, pentru preamăria ei! Putem noi neglija cultivarea ei? Câți s'ar simți desamăgiți să nu-și primească anul acesta mărțișorul! Cine știe dacă nu ne va aduce norocul mult dorit și fericirea?

În orașul nostru este Societatea ortodoxă a feme române, care a încercat, înainte cu vreo câțiva ani să împământenească acest frumos obicei. De atunci în fiecare an, fără să cruțe oboseala, doamnelor și domnișoarele din comitet, vând la 1 Martie, mărțișoare frumoase de argint. Credem că și anul acesta publicul din Arad va ști să răspândească această oboseală, mai cu seamă știind că beneficul rezultat din această vânzare se folosește pentru scopuri filantropice.

„Vitrina Aradului“

Medicul nostru: Dr. Ygrec*

Medicina prin vasele ei ramuri de activitate, continuă a fi un stat în univers lume unde milioane de atomi: medicii, în- tocmai ca albinele, se strădu- esc să suprimă răul și prin posibilități noi și mai darnice, să constituie noi corpuri de ființe, întru cari să se poată spera mâine că vor ști suporta pe umerii lor, grăile tot mai multiple și neajunsurile tot mai variate. De aici și acel privilegii întru demnitate bine meritată, de care se bucura ei printre ceilalți semenii: un unanimitate respect le face calea liberă, în direcții felurite cu jinta spre același scop ei dor- resc realizarea intențiilor dar- nice, prin eficacitatea întru bine a rezultatelor și atunci, factorul în halat alb, își mân- găe gândurile între două po- puri în laborator, sau aple- cat asupra bolnavului, văzân- du-și munca sudorii frunții sale, încunjurată de aureola suc- cesului. Doctorii în diversele complicații ce se înlănțuiesc la tot pasul în largul vieții apar ca noi mântuitori, ființe ce suprimă dureri, vindecă rane revarsă speranțe în disperare, reliefiază bucurie pe unde des- nădejdea s'a menținut încă până la sosirea lui.

O carte nouă, **Medicul nos- tru** — dicționar medical, a împodobit în toamnă vitrinele librăriilor, operă în care omul de știință, s'a străduit ca prin

exemple bine documentate să înfățișeze rele ce se abat a supra noastră, complicații ce ne pândesc când nici nu bă- nuim: indică trasând cu con- deiul noui căi luminate de in- cercările făcute — așează pie- tre de hotar din experiențe, ca să îndrepte mersul treca- torilor.

Doctorul Ygrec, pseudonim sub care muncește darnic un distins cărturar și medic tot odată, a adăugat astfel încă o verigă în lanțul început mai de mult, a aruncat încă o perla spre marea anonimă, în care cu toții învățați și cei cu pretențiuni mai modeste, vor putea spicui alinări, întru su- ferințe, întru bănușile lor. Intr-o claritate admirabilă prin- tre șire, aibi posibilitatea de-a intervedea munca asiduă ce s'a depus cu grijă pentru fie- care rând, expunerii întovără- șite de exemple producătoare de minuni, explicând între altele și **invierea morților** pag. 98, deochiu pag. 162 cea mai formidabilă credință populară, păstrătoare de superstiții.

Medicul nostru, dicționar medical far la răspântia o- menirii în a o călăuzi pe căile ferite de mărăcini, pe cărările ce trebuiesc urmate înainte de aș periclită sănătatea, mai iute de a suferi.

Editura „Adevărul“, București.

I. Felix Palten.

Cărți Noi.

Se află sub tipar și va a- pare în curând un nou volum al tânărului scriitor Corolan Bărbat (autorul volumelor de nuvele: „Flori de primăvară“ și „Anny“) intitulat: „Probleme sociale“ folietoane și polemici, cu o prefață de d-l prof. Ovidiu Hulea deputat de Alba. Noul volum are următorul cup- rins: **I. Polemici.**

1. „Proprietatea spirituală“; 2. „Religia, biserica și Marx- ismul“; 3. „Procesul de des- compunere al Rusiei“; 4. Mo- rala sexuală în Ideologia Marx- istă“; 5. „O nouă putere mondială“; 6. „Intre america- nism și bolșevism“; 7. „Ina- poi la cele zece porunci“; 8. „Spre pacea eternă“; 9. „Care este cea mai veche limbă a omenirii“; 10. „Cuvinte despre caracter“; 11. „Viața studen- tească în Rusia“; 12. Femeia ca episod“; 13. „Inclenta emanciparea a bărbaților“; 14. „Femeia de azi“; 15. „Supu- nere ori iubire“; 16. „Creionări pe marginea mișcării paneu- ropeniste“; 17. „Căile ferate în Italia și la noi“; 18. „Politi- că și economie“; 19. „Pole- mica presel de partid“; 20. „Cămașa de forță spirituală“; (presa de partid). **II. Folietoane:** 1. „Din scrierile necunoscute ale lui Dostoievsky“; „Oscar Wilde în Rokei Mountains“ (U. S. A.); 3. „Pietro Aretico“; 4. „Gazetarul și gazetăria“; 5. „Poezia și dreptul“; 6. „Tra- diții japoneze (Yoshiwara)“; 7. „Cine a fost Dama cu came- lii“; 8. „Marchiza de Pompa- dour“; 9. „Surâsul femeii“; 10. „Scrisoare către o artistă“; 11. „Studentele americane“; 12. „Riviera“; 13. „Iarna la cel bogat“; 14. „Homer la stână“; 15. „Vienna în biedermeier“; **III. Folieon literar** — „Tine- rețea“ — nouvelă.

Buletinul „Aradului“.

Se zice că într'un cartier al orașului nostru, o familie în care majoritatea o for- mează copiii — nu să mai cobor zile 'ntregi din pat. N'au nici lemne, nici mân- care; cu atât mai puțin lucru, au ars tot ce-au avut până și gardul, scaune, etc... Pen- tru o mai bună orientare, se poate trece podul în Gră- diște...

Un copil din cei mulți, transporta o coră plină, mai mare ca el și gemând de-a- lungungul drumului. Imi spu- ne că-i angajat la o prăvă- lie undeva. Oare să nu mai aibă patronii ce angajează copii mici ca să facă pe omul de serviciu: nici suflet nici conștiință?! Durerea este abrutizată?! Și când te gân- dești că există societăți pen- tru ocrotirea animalelor... mai bine ar primi în cuprin- sul lor și oamenii.

O mamă transporta doi copii de mână, nu se mai bucura de odrasle ca, Cor- nelia din istorie: aceștia scânceau prin gemete cereau pâine... li-e frig. Insoțitoarea lor — mamă a fost numai pentru registre — căuta să-i reducă la tăcere, schimbând palmele și pe unul și pe altul. În fine înțeleg, pe cea- laltă parte „un pierde timp“ dădea târcoale, la care fe- meea răspundea cu priviri grațioase... pe furis... Ea 'n pline zdrențe, el la fel... Unde mai pui, că noi aș teptăm timpuri bune.

Citiți și răspândiți ziarul „ARADUL“.

Încăierarea dela Camera.

Viața noastră parlamentară, prezintă câteodată aspecte, cari au repercursiuni defavorabile, mai ales asupra creditului moral ce-l avem în streinătate, credit destul de sdruncinat de către o mare parte din repre- zentanții noștri acolo.

Luni 22 Febr. în timp ce deputatul ing. Mares, își des- voita o interpellare în legătura cu legea drumurilor, a fost palmuit de către d. M. Popo- vici fost ministru de finanțe în timpul național-tărăniștilor. E drept că'n decursul interpel- lării, d. Mares, a aruncat că- teva acuze grave regimului trecut și mai ales d'lor M. Popovici și Lugosiianu. Dar, există mijloace legale, pentru ștergerea calomniilor, și nu mijloace cari denotă o jude- cată nu departe de... evul mediu, și mai ales o judecată, care ne costă pe noi, contri- buabili un milion și jumătate lei. — Acesta este costul unei ședințe a Camerei.

Și apoi, vremurile sunt așa de precare, streinătatea cere garanția că va domni în țară deplină liniște pentru ca să fie alături de noi, la confierința dezarmării, și „aieșilor“ noștri le arde de palme și de afaceri personale?

Rău, foarte rău!

Din Berechiu.

În ziua de 21 II. 1932, cer- cul cultural „Cermei“ și-a ținut ședința lunară în com. Berechiu.

Din 35 membrii ai cercului s'au prezentat numai 20, din cauza gerului ce s'a lăsat în ultimul timp.

Membrii cercului la ora 9 au luat parte la oficierea ser- viciului divin în biserica din localitate, unde corul religios, sub conducerea d-lui N. Amza a dat răspunsurile la Liturgie.

La ora 16⁰⁰ s'a deschis se- dința înlimă unde d. inv. N. Popa a ținut o lecție model, — de istorie — la cl IV: Con- stantin Brâncoveanu. Critica lecției s'a făcut de d-nii inv. P. Poliac, L. Boncu și N. Cris- tea, în lumina ullimilor noutăți metodice.

La ședința intimă a confe- rinții harnicul învățător Fl. Roșca — Cermei despre „Edu- cația națională în școală și în afară de școală“, conferință de actualitate, al cărui fond a fost bine documentat și expus în mod ireproșabil. Asupra con- ferinței a făcut precizări d. inv. N. Cristea care a relevat me- ritele conferințarului și adău- gând, datoria ce o au învăță- torii pentru consolidarea Ro- mâniei și distrugerea barierilor ce există între „regăteni și locuitorilor provinciilor alipite“ spunând că, mâinele ce s'au întins peste Carpați la frații noștri nu le va putea destace nimeni.

La ora 12 s'a închis ședința înlimă.

După o pauză de 2 ore s'a trecut la ședința publică unde, dl inv. T. Ardelean a vorbit despre: „Revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan“ iar d. I. Tau, președintele cercului des- pre: „Folosele școlii“.

S'au executat coruri, recitări, monologe de către elevii școlii sub conducerea d. inv. N. Amza, N. Bugaru și P. Poliac.

Ședința a luat sfârșit la ora 5⁰⁰ când apostolii neamului din- tr'o atmosferă de înălțare su- fletească s'au îndreptat fiecare spre căminurile lor, mulțumiți că și-au îndeplinit datoria.

L. B.

INFORMAȚIUNI.

Vești din Ilteu.

— Duminică 14. II. am cercețați de misionarul cu- lui ort. rom. Dl. Nicolae Le- caci, care printr'un cinema- graf ambulant a filmat, Via- Măntuitorului. Programul s'a început la ora 16. — Seară împreună cu preotul local plecat în comuna vecină To-

— o —

— În ziua de 16. II. sate- nul zis Riculăiță s'a aruncat fântâna ogradei sale sim- gându-se. Motivul ar fi dat prea mare care l-a făcut să vinde din pământ înainte cu- teva zile. A fost în vârstă 58 ani, lăsând după sine o copii abea de 12 ani cel în vârstă.

PENTRU SOMERII

Încasări până la 20 Februarie. c.

Suma încasată până la 19 Februarie a. c. Lei 1.489.641. Soc. Misionară „Micălaca“ Lei 100; Ofițerii și angajații Re- g. 93 Inf. Lei 2.110; Revizora Școlară Lei 6.275; Meer și Fii Lei 434; Firma „Pochrom“ Lei 784; Steinfeld Herskovicș Lei 200; Reg. Ciocolatei Lei 900; Leica Lipot Lei 50; Div. 1 Art. C. lăreață Lei 565; Scherhag Fiul Lei 200; S. A. „Patria“ Lei 6.000; Cassa de Păstrat Generală Lei 3.000; Soc. Tim- rimea Șega Lei 39; Meis- Adler Lei 150; Roth Mauri- Lei 133; Funcționarii Primă- riei pe Ianuarie Lei 8.660; Funcționarii Primăriei pe Fe- bruarie Lei 8.698; S. A. R. telefoane Lei 2.012; Lantos și angajații Lei 80; „Intex“ Lei 619; Reg. 13 Călărași Lei 29; Lusztig și Berger Lei 300; Sa- talul Garnizoanei Lei 336; Po- fesorii Gimn. I. Vulcan Lei 924; S. A. Ind. Arad-Brad Lei 682; Schwarcz Hugo Lei 120; „Atlantica“ Lei 200; Total Lei 43.705; Total General: 1.433.246.

Corpul Portăreilor Arad

No G. 1420 | 1332.

Publicație de licitație

În baza execuției de esco- tentare efectuată în ziua de 22 Ianuarie 1932, pe baza de- ciziei Judecătoriei mixtă Ar- ad No. 326 | 1932, obiecte sechestrate în procesul verbal de execuție No. G. 1420 | 1932. 1. Bufet mare, 1. aparat radi- cu 3 becuri, 1. mașină de cu- sut, 2. foteluri și alte obiecte prețurile în suma de 20.000 Lei cuprinse în favorul vă- lului Emeric del Medico și so- ții lui Maurițiu Pogány, repre- zentat prin Dr. Eugen Sugar- advocat din Arad, pentru suma de 38.000 lei capital, precum și pentru spesele stabilite pă- nă în prezent se vor vinde licitație publică în Arad Str. Brătianu No. 12. În ziua de 29 Februarie 1932 la ora 9 a. m. conf. art. de lege 107 și 108 din anul 1881. al legii exec. Arad, la 13 Febr. 1932.

Portărel- indescifră

La cumpărăturile D-voastră referiți-vă

la ziarul:

„ARADUL“